

Д-р Юлиан Йорданов: Да.

Водещ: Тези загубени пари за здраве, които са наши пари всъщност.

Д-р Юлиан Йорданов: Нека да ги почнем от пред назад. Нека така да започнем. Първо, 51 милиона се оказа, че са парите в повече от НАП, които са приходи в повече от 2012 г. Тези 51 милиона, оказва се, че досега, доколкото имам информация от надзора на касата, само 10 милиона ще влязат в бюджета на касата. Другите 41 милиона някъде потъват незнайно къде. Юни месец, с решение на КС едни пари, които бяха прехвърлени към МЗ от касата, в размер на 100 милиона, юни месец КС реши, че това е противоконституционно и остатъкът от 41 милиона,, защото дотогава част от парите бяха преведжани на министерството, 41 милиона така и незнайно, въпреки че ние искахме...

Водещ: Колко изчислихме горе-долу, за да се включат и другите в този разговор?

Д-р Юлиан Йорданов: Дотука са 92 милиона.

Водещ: 92 милиона се губят...

Д-р Юлиан Йорданов: Само секунда още да кажа. Миналата година, 2011 , от тези 340 милиона, които бяха прехвърлени от каса към министерство, останаха едни 9 милиона, които също незнайно къде потънаха и да не продължавам, връщайки се по-назад. Да не говорим за €1,4 милиарда, които бяха взети от резерва на касата и т. н. и т.н.

Водещ: В това студио като чуя за здравеопазване, не знам дали някой ги усеща тези пари на практика. Само с да или не, моля ви, д-р Йорданов, кажете, не забъркахте ли вие, като лекарски съюз имам предвид, тази каша?

Д-р Юлиан Йорданов: Категорично не. Ние просто изнесохме и дадохме на показ всичките тези неблагоприятия, а не да бъде заматено всичко и да не се знае точно за какво става въпрос.

Водещ: Стойчо Кацаров?

Стойчо Кацаров: Малко да ги опростим нещата, предлагам.

Водещ: Да. Къде са парите?

Стойчо Кацаров: 92 милиона лева, това са пари, събрани от здравни вноски, които няма да се харчат за лечебни дейности тази година. Събрани са от здравни вноски, по силата на закона за здравното осигуряване. Те могат да бъдат харчени само за лечебни дейности, описани в закона за здравното осигуряване, но няма да бъдат харчени и представителят на здравната каса да бъде така добър да каже защо?

Водещ: чакайте, това нали е нарушение на закона? Много ясно се казва, че парите от здраве отиват за здраве?

Стойчо Кацаров: Точно така.

Водещ: Няма какво да го обсъждаме. Това е закон. Въпросът е защо няма да отидат? Да.

Стойчо Кацаров : Защо?

Пенка Георгиева: ... от името на пациентските организации, които представлявам, четирите пациентски национално представени организации...

Водещ: Защо?

Пенка Георгиева: В понеделник съм поискала прогнозни данни. Те бяха 51 милиона надсъбрани вноски. Може вече да са повече. Цифрата не я коментирам. Цялата сума, която е надсъбрана, в надзорен съвет аз поисках да бъде разпределена за плащанията, които дължим, които са отложени за 2013 г. На този надзорен съвет се взе решение да бъдат поискани, което е недопустимо, да бъдат поискани собствените ни пари, само 10 милиона за плащане на надпрогнозната дейност на болниците, тъй като...

Водещ: Нищо не разбрах.

Пенка Георгиева: Ама ако не ме прекъсвате, ще успея да ви обясня.

Водещ: Ама по-просто говорете, за да можем да ви разберем, защото това са нашите пари? По-просто обяснете, къде са парите?

Пенка Георгиева: Тъй като на предишното заседание на надзорния съвет беше взето решение, че на болниците надлимитната дейност ще бъде платена 85 %, тъй като не достигаха средства

да бъдат платени на 100 % и тези 10 милиона, се предложи да бъде платена надлимитната дейност на болниците. Т.е. да им бъде платена цялата дейност, която са извършили 2012 г., да бъде платена на 100 % и вчера по сметките на НЗОК са преведени нашите пари от 10 милиона лева и тази сума ще бъде платена и болниците ще получат всичко, което са изработили за 2012 г. до края на годината.

Пенка Георгиева: На въпроса ми към д-р Цеков, управител на касата, можем ли да платим авансово на голяма болница, на аптеки или нещо друго, за 2013 г., тъй като от предишни управители на НЗОК знам, че тази практика съществува и може, а по думите на Станимир Хасърджиев, който беше предишния представител в надзорния съвет, миналата година са платили част от лекарствата авансово.

Водещ: Какво ви отговори д-р Цеков?

Пенка Георгиева: Той ми каза, че не може. На въпроса ми, може ли в такъв случай, ние за ноември месец имаме 44 милиона лева неплатени лекарства, които ги отложихме за плащане за бюджет 2013 г. На въпроса ми, ние сме длъжни и трябва и морално и законово да платим тези средства, тъй като това е финализирано дължимо плащане и ние утежняваме бюджета 2013 г., той отговори, че не може, тъй като нямало технологично време. Излизайки от надзорен съвет, аз поисках подкрепата отново на четирите пациентски организации.

Стойчо Кацаров: чакайте сега? Защо вие разказвате всички тези неща? Въпросът е, много прост.

Водещ: Къде са парите?

Стойчо Кацаров: Вие кого представлявате в момента, касата или нещо другото? Ако не представлявате касата, напуснете този надзорен съвет. Вие сте питали управителя. Вие сте му началник на управителя. Надзорният съвет е надзорен съвет. Това е върховният орган на касата.

Пенка Георгиева: Въпросният разговор се води на заседание на надзорния съвет.

Стойчо Кацаров: Като не сте съгласни, ставате и напускате и казвате, аз няма да участвам в този цирк. След като вие нарушавате закона, аз няма какво да правя тука. Има пари. Пациентите се нуждаят от тях. Лекарите се нуждаят от тях....

П.Г.: Вчера съм входирала...

Стойчо Кацаров: Вие ни разказвате, аз входирах, аз питах. Тоя ми отказа, този ми... Това няма никакво значение.

Пенка Георгиева: Вчера съм входирала искане до надзорния съвети до всички членове на надзорния съвет за свикване днес на извънредно спешно заседание, на което да бъдат разпределени останалите средства, които...

Водещ: Добре. Ако пак ви отговорят, г-жо Георгиева, ако пак ви кажат, няма да стане, защото така са ви отговорили 3 пъти...

Пенка Георгиева: Аз...

Водещ: Какво ще направите вие, за да защитите закона в случая?

Пенка Георгиева: Аз нищо не мога да направя.

Стойчо Кацаров: (...)

Пенка Георгиева: Законът казва, аз напускам и без това от първи януари, законът казва следното, така че за мен този въпрос не стои.

Стойчо Кацаров: Не. Това е важно.

Пенка Георгиева: Аз няма да правя акт на протест такъв. Тези средства по закона за бюджета, чл. 1 от преходни заключителни разпоредби казва, че трябва да бъдат разпределени от надзорния съвет. След като надзорният съвет отказва, аз съм поискала подкрепата на пациентските организации и съм входирала искане за спешно заседание да бъдат разпределени. Оттам натам съответните органи да се сезират и да кажат защо надзорният съвет не се събира и не може...

Водещ: Не можете ли да ги сезирате? Г-жо Георгиева, не можете ли? Ако чакаме да се сезират...

Д-р Юлиан Йорданов: Вижте, да кажем ясно за какво става въпрос. Ние приехме една декларация такава, на последния събор, 56-и. Нека си кажем, че касата е одържавена. Ето, това е проблемът. Касата изпълнява това, което се казва от МФ, от МЗ. Тя не взима самостоятелни решения. Надзорът общо взето, не може да въздейства върху тези решения. Това се получава на практика и ние трябва ясно да го кажем. Проблемът как ще бъде решен? По един, единствен начин. Всички средства на здравноосигурените да влизат в отделна сметка, която да бъде само на касата. Парите на НЗОК трябва да бъдат изведени от фиска на държавата и тогава няма да има никакъв натиск, от страна на държавата, върху касата. Да не говорим за това как се назначава управителя на касата и т.н.

Стойчо Кацаров: Има един още много важен проблем. В закона за здравното осигуряване е записано и то не миналата година, не на коляно от вчера на заседание на здравната комисия, записано е от самото му начало, че средствата от остатъците, от резерва на касата, се използват за покриване на регионални диспропорции. Надзорният съвет на касата нито един път досега не е разглеждал този проблем. Те не знаят, че съществува или се правят, че не знаят, че съществува и управителят на касата. Видинска област, цялата Видинска област, получава за една година за здравеопазване, по-малко средства, отколкото една софийска болница. Това не е ли регионална диспропорция? Защо тези средства, които в момента има, дори излишък, не бъдат използвани, за да бъдат коригирани тези диспропорции, защото утре няма да има остана една болница в тая област и утре ще останем сигурно и без нея.

Д-р Юлиан Йорданов: Д-р Кацаров, има и още нещо. По думите на управителя на НЗОК, има 80 милиона неразплатени за лечение на българи в чужбина. Ето къде също могат да отидат парите, да бъдат усвоени.

Водещ: Може ли да кажа...

Д-р Юлиан Йорданов: Просто явно няма желание тези пари да бъдат усвоени.

Стойчо Кацаров: Вчера беше внесен законопроект в НС, във връзка с лечението на българи в чужбина, за да бъде поправен текст от закона, който противоречи на европейската директива и мнозинството в НС го отхвърли.

Водещ: Можем ли да кажем, да обобщим, макар че разбира се, в такъв разговор трябва да има емоции, да обобщим, че пари има? Пари за здраве в България има. Просто ние не знаем как се изразходват тези пари, как се разпределят, къде са тези пари. Има милиони, които се губят и затова здравеопазването е на този хал и от това страдат и пациенти и лекари и болници и всичко?

Д-р Юлиан Йорданов: Нека кажа първо това, че пари има, но те са крайно недостатъчно, защото, ако вземем едни елементарни статистически данни,, в България за здравеопазване се отделят тази година 4,1 % от БВП. Това е най-ниският процент за европейска държава. Т.е. на глава от населението по разход за здравеопазване България е на последно място в ЕС. Първо, парите не са достатъчни и второ, те не се разпределят достатъчно. Аз само едно сравнение. Когато се обсъждаше бюджета, че България е пък на първо място, по средства на глава от населението, за сигурност.

Стойчо Кацаров: Проблемът е вторият в общата сума на парите. Първият проблем, както вие много хубаво казахте, г-жо Александрова, е как се харчат тези пари и някой изобщо интересува ли се от ефективността на всеки похарчен лев от здравните вноски. И аз ви казвам, никой не се интересува. Нашата здравна система не е чак толкова, колко някои се опитват да я представят. Една малка софийска болница, специализирана, "Св. Богородица" извършва хирургични интервенции. Месечно получава по 20-30 хиляди евро. За тази дейност, ако тази болница беше във Франция щеше да получава по 200-300 хиляди евро месечно, при това ви казвам, че те си вършат работата не по-лошо, отколкото я вършат във Франция. Т.е. ние имаме една изключително евтина и ефективна възможност да получаваме добро здравеопазване на много ниска цена. Вместо да стимулираме тези хора и другите като тях да работят, да обслужват повече пациенти, дори на тази ниска цена, ние излизаме, не ние с вас, а здравната каса, и казва: Аз ще

ви дам бюджета. Аз няма да ви дам да работите добре. Няма да ви позволя. Вие ще работите толкова, а от следващата година, здравната каса им е приготвила не само лимит на общата сума месечна и годишна, а им е приготвила лимит на болните по диагнози. Представяте ли си за какво става дума?

Водещ: Затова след новините. Сега само да чуем г-жа Пенка Георгиева. Имат ли реално пациентите, които са представени в касата, в надзора на касата, реално право на глас, на някакъв контрол или решенията там се взимат без диалог, на тъмно се взимат политически? Ние не знаем какво правите там.

Пенка Георгиева: Надзорният съвет на касата съществува прозрачно, така че аз не мога да кажа, че няма прозрачност. Друг е въпросът, че по принцип ми се правят забележки, да не изнасям пред медиите това, което виждам там от членове на надзорния съвет.

Водещ: Кой ви прави забележка?

Пенка Георгиева: Не мога да кажа. Това няма никакво значение. Факт е, че ...

Водещ: Вие изпълняват ли го това?

Пенка Георгиева: Не.

Водещ: Нарушавате?

Пенка Георгиева: Това е забележка.

Водещ: Забележка, да. Добре. С тази забележка разбираме какво се разиграва на надзорен съвет на касата. Спираме новините на „Дарик“ радио и след това се връщаме в студиото, за да продължим този разговор.

Не знам дали няма да задам риторичен въпрос сега. Приоритет ли е здравеопазването за следващата година, 2013 г. и въобще може ли да бъде въведен някакъв ред в хаоса с парите за здравеопазване? Дали с промени в закона или някакви компромиси, които ще се направят? Дали с промяна в политика или оставки? Продължаваме този разговор с Д-р Юлиан Йорданов. Той е заместник-председател на БЛС. Д-р Стойчо Кацаров, председател на центъра за защита правата в здравеопазването и Пенка Георгиева, представител на пациентите в надзорния съвет на касата. Приоритет ли е здравеопазването през 2013 г.? Г-н Йорданов?

Д-р Юлиан Йорданов: На думи е приоритет, обаче дефакто не е приоритет. Аз преди малко казах, когато един отрасъл, какъвто е здравеопазването, ако може така да се каже, е приоритет, там се правят редица финансови инжекции. Нека така да го кажем. Законите приоритетно се решават и т.н. Не е приоритет здравеопазването. ТО е ясно. Лошото е, че от години не е приоритет. Това като че ли е някаква традиция става. Когато политическите сили отиват на избори, във всяка една от програмите си пише, че здравеопазването е приоритет и в последствие, аз не мога да се сетя за една политическа сила, за която това нещо да е било приоритетно. Това е политиката. Аз не искам да се бъркам там и не е работа на лекарския съюз да се бърка там но фактът с това колко пари се отделят за здравеопазване, факта за това каква е нормативната база и това, което беше като дискусия преди малко, говори, че здравеопазването не е приоритет.

Водещ: Стойчо Кацаров? И какви могат да бъдат реалните последици следващата година от това, което се случва в момента?

Стойчо Кацаров: Сега ще ви кажа. От това, което се случва в момента тези драми за едни пари натам, па други натам, пък извънредни заседания, пък вечерни, среднощни, това не е драма. Това ще го поправят. Те ще поправят закона. Ще се нормализира. Там някакъв порядък ще се сложи. Драмата е в самия закон за бюджета в здравната каса, предложен от надзорния съвет на здравната каса, одобрен от МС и гласуван от НС. Там е заровено кучето, защото там са разписани текстовете, да се определят бюджети на лечебни заведения. При доставяне на медицински услуги, вместо да стимулираш конкуренцията между тях и да постигнеш по-високо качество и по-ниска цена, ти ги превръщаш в администрация. Стимулираш по този начин корупцията в сектора, която достига все по-високи нива и затова аз ще ви кажа за следващата година. Тъй като тези правила продължават да се прилагат и то в още по-тежки форми, нашата

здравна система през следващата година ще бъде по-лоша, отколкото е била през 2012 г. и заради тенденциите, които вече стават практика и част от начина на мислене на всички нас като лекари, като граждани, като пациенти.

Водещ: Пенка Георгиева, ще бъде ли здравната ни система през 2013 г. по-лоша от тази през 2012-а, което също не беше добре?

Пенка Георгиева: Аз смятам, че министърът на здравеопазването г-жа Атанасова се справя добре със своята дейност. Нямам забележки към здравно министерство. Диалогични са. Вслушват се в нас. Да, имаха последните години неблагоприятно състояние със смяната на тези министри, както знаете, но аз лично вярвам в министър Атанасова. Вярвам в д-р Даниела Дариткова, която е председател на здравна комисия, защото също има диалогичност, разговор. Вслушват се, когато ние имаме разумни предложения. Обсъждат се с нас. Ние се вслушваме в тях, така че аз не мога да кажа, че съм се разтревожила.

Водещ: Като вярвате ..., не сте разтревожена, че нещо по-лошо може да се случи през следващата година?

Пенка Георгиева: Да. Вярвам в разума. Единствено и само, поради това, че са диалогични. Т.е. разговарят с всеки един, който е на...

Водещ: Ефект дали има от говоренето е важно?

Пенка Георгиева: Има ефект.

Водещ: Добре. Как тогава да си обясним, че се нарушава закона? Парите от здраве, нали това е по закон, отиват за здраве. Това обаче не се прави. Ние не знаем дали всички пари от здраве отиват за здраве.

Стойчо Кацаров: Ние знаем, че не всички отиват.

Водещ: Знаем, че не всички отиват. Г-жо Георгиева, към вас, понеже вие вярвате?

Пенка Георгиева: Да. Ние като пациентски организации, заедно със съсловните, имаме един меморандум, в който си ги искаме всичките тези пари. Заседание на здравна комисия, по предложение на д-р Шарков, беше внесен законопроект за тези 50 милиона, в последствие 41 се оказаха, които са от неосъществения трансфер от НЗОК към МЗ. С пълно единодушие от всички парламентарни сили, с ръкопляскане, което рядко се случва в здравна комисия беше прието. След това на зала не беше прието. Отговорността на депутатите си е тяхна. Аз не мога. Аз съм искала да си вземем тези пари. Правила сме общи пресконференции с лекарски съюз и с другите съсловни организации и продължавам да си ги искам парите. Това вече трябва да отговори...

Стойчо Кацаров: (...)

Пенка Георгиева: Аз цитирах определени личности и институции. Моите забележки са към финансовото министерство и към министър Дянков.

Д-р Юлиан Йорданов: Ако излезем от тесния поглед върху това какво се случва в момента, кой какво е направил, да, действително министър Атанасова се опитва да направи това, което тя може да постигне. Същото говорим и за здравната комисия. Каквото могат, те се опитват нещо да направят, но не това е решението на проблема. Това е решение на парче. То няма да оправи цялата система, която тотално върви към разруха. Трябва да има една национална стратегия...

Водещ: Здравният министър не е ли човекът, който прави политиката и който прави точно тази национална здравна стратегия?

Д-р Юлиан Йорданов: Вижте сега, първо, което трябва да се каже, че има заместник министър-председател, който отговаря, който е ресорен за здравеопазване.

Стойчо Кацаров: Има министър-председател, който ги назначава и двамата.

Д-р Юлиан Йорданов: Така че този заместник министър-председател.

Водещ: Тук говорим за Симеон Дянков. Продължавате ли да настоявате лекарския съюз за оставка на финансовия министър?

Д-р Юлиан Йорданов: Разбира се, защото там се генерират всичките тези средства, които потъват незнайно къде. Те потъват във фиска, но просто след това не се знае къде отиват тези пари. Но аз искам да се върна на един друг въпрос, който считам много важен.

Водещ: Само да изясним. Ако някой нарушава закона, той подлежи на, какво, подлежи на някаква санкция, подлежи на съд. Да кажем кой нарушава закона и кой трябва да се самосезира в случая?

Д-р Юлиан Йорданов: Ние имаме една декларация, която приеме на събора в това отношение. Ще видим действително тези пари къде са отишли и консултирайки се с нашите юристи, ако трябва ние ще подадем съответния сигнал до прокуратура, да видим дали правомерно или неправомерно тези пари са отишли във фиска, дали се спазват законите или не се спазват законите.

Водещ: Ето, това вече е нещо конкретно, което се предприема.

Д-р Юлиан Йорданов: Разбира се. Това с нашите юристи ние го имаме като идея. Това сме го казвали в медиите. Ще видим как ще се развият нещата. Но аз пак искам да се върна към един друг въпрос, тъй като вчера беше гласувана промяна в закона за здравното осигуряване и цялата вина беше стоварена върху БЛС, по отношение на тези дейности, които министерство прехвърля към касата, а това са интензивните грижи. Това ваксинацията...

Водещ: Ваксините и инвитро.

Д-р Юлиан Йорданов: Инвитро, това е петскенер. Това е роботизираната, това са психиатричната, кожната помощ и т.н. Нека да кажем съвсем ясно.

Водещ: Да, да обясним...

Д-р Юлиан Йорданов: БЛС не е договарял тези дейности, тъй като те не влизат в предмета на договаряне на НРД. Ние това не сме го договаряли, така че да се вменява на БЛС, че той е виновен за нещо, това просто не е вярно. Тези неща не са договаряни в НРД 2013-а.

Водещ: Стойчо Кацаров сега. Ще издържи ли здравната каса и Пенка Георгиева, разбира се, ако поеме и тези неща, които до момента са поемани от здравното министерство?

Стойчо Кацаров: До изборите със сигурност. Обаче вие попитайте кой е отговорен за това, че...

Водещ: По-близо до микрофона, моля ви!

Стойчо Кацаров: ...въпросите 90 милиона не са похарчени за здраве. От кой трябва да се търси отговорност? Според закона, трябва да се търси отговорност от надзорния съвет на здравната каса и нейния управител. Те са тези, които се разпореждат със средствата. Включително и ако е необходимо да предложат изменение на закона за бюджета. ТО не може да стане по друга инициатива, освен по тяхна. Факт.

Водещ: Г-жо Георгиева, към вас, като член на надзорния съвет е това?

Пенка Георгиева: Аз лично съм входирала писмо, с което искам спешно заседание, за да си искаме парите, така че аз смятам. Съгласна съм да бъдем разследвани и смятам, че аз лично съм си проявила своята морална и гражданска позиция и съм си поискала тези пари в писмен вид с входящ номер.

Водещ: Ще издържи ли бюджета на здравната каса, ако поеме всички тези разходи...

Пенка Георгиева: Да. Аз наблюдавах работата и разпределението на средствата в последните месеци и считам, че бюджетът ще издържи, защото примерно сега на последното заседание беше съобщено за една икономия от административни разходи на НЗОК, в размер на 11,6 милиона, които са от районните РЗОК, спестени от административни разходи. Факт е, че миналата година бяха прехвърлени диализата от МЗ с бюджет 50 хиляди, а тази година бяха разпределени допълнително чрез вътрешно-компенсаторни замени, в рамките на бюджета още 20 милиона, тъй като диализната дейност е около 70 милиона. Тази година в новия бюджет 2013 г. заложили са 70 милиона, така че тези вътрешно-компенсаторни замени, които се правят и тези 20 милиона, които се намериха тази година, могат да си съществуват и в следващата. Това са от някои неизпълнени част от бюджета. Примерно диагностична дейност. Не знам защо. Тука лекарите трябва да се заемат и да си изпълняват. Има бюджет за диагностика. Те не си го изпълняват и има остатъци. Българските пациенти се нуждаем от диагностика и много моля, лекарите, които са ангажирани с диагностиката, да изразходват тези средства, а не да ги разпределяме за нещо друго. Друго, което се...

Водещ: Нека лекарите да отговорят? Да?

Д-р Юлиан Йорданов: Аз не мога да се съглася тука. Прогнозните обеми, които се дават, нарочно са при завишен брой пациенти, при завишен брой на раждани. Т.е. умишлено се влагат по-големи суми, за да не могат те после да се усвоят и това не е резултат на недейността или слабата дейност на лекарите, а по принцип касата е заложила такива параметри, които не могат да бъдат изпълнени. Това...

Стойчо Кацаров: (...)

Д-р Юлиан Йорданов: Да. Точно това е планирана икономия, но ако аз мога още нещо да кажа. Бих попитал: Защо след като ние месеци наред договаряме и водим преговори на експертно ниво с касата, след като може би десетки експерти, национални консултанти, цяло лято преговаряхме по НРД< разбира се, стигнахме до някаква договорка, по отношение на цени и обеми, защо след като, въпреки че ние сме категорични, че това беше някакво символично увеличаване на цените на клиничните пътеки, защото примерно средната цена на клинична пътека, която договорихме е 5 лева...

Водещ: Какъв ви е въпросът, д-р Йорданов?

Д-р Юлиан Йорданов: Въпросът ми е, защо след това, след отказа на БЛС да подпише НРД, касата се върна на цените и обемите, които са за 2012-а? Т.е. по-ниските цени по клинични пътеки и в специализираната болнична помощ? Това наказателна мярка ли беше към лекарския съюз...

Водещ: Не мисля, че има кой да ви отговори.

Пенка Георгиева: Аз мога да отговоря.

Д-р Юлиан Йорданов:... по този начин, обаче лекарският съюз няма да бъде наказан. Ще бъдат наказани пациентите и това трябва да е ясно на всички.

Водещ: Защо се върнахте към по-ниските варианти?

Пенка Георгиева: Аз лично от името на пациентските организации, не съм подкрепила намаляването на простичко казано, направленията за специалисти, т.е. на обема дейности. Аз съм присъствала на всички тези преговори. Уважавам желанието. Смятам, че българският лекар е недооценен, но тяхното предложение беше да бъдат намалени с 500 хиляди направленията за специалисти. Ние не подкрепяме това предложение, за сметка, тъй като рамката на бюджета е за сметка на увеличението на цената. Ние като пациенти не можем да подкрепим това. Ние имаме нужда от тези направления и не можем да правим...

Водещ: Те така не стигат направленията, та камо ли, ако се намалят?

Пенка Георгиева: Да. Точно така. Така че това е моята лична, с подкрепата на четирите пациентски организации, на които го казах това. Те казаха: не сме съгласни да бъдат намалени броя на направленията.

Водещ: Най-важният въпрос остава нерешен, един наистина проблем от години. Милион и колко, към 1,4 милиона от здравно неосигурените българи?

Д-р Юлиан Йорданов: Да. Най-интересното е ...

Водещ: Много сериозен проблем. Какво ще се случи с тези хора?

Д-р Юлиан Йорданов: Първото, което е, че нито един от, аз поне не можах да разбера някоя официална институция или представител на такава официална институция, който да каже точно колко са неосигурените. Самият факт, че не се знаят точно колко са, значи като че ли никой не е наясно какво се случва с тия здравно неосигурени. По принцип един солидарен модел, какъвто е сега здравният модел в България, разчита именно на здравното осигуряване, осигуряването вноските на всички български граждани. Аз бих попитал...

Водещ: Т.е. здравноосигурените ще плащат за лечението на здравно неосигурените?

Д-р Юлиан Йорданов: Да. Дефакто така се получава, защото по принцип би трябвало държавата да плати за здравно неосигурените, но общо взето, това не се случва или се случва в съвсем недостатъчен размер. Тогава къде рефлектира всичко? Рефлектира всичко върху това, че заплащането в здравеопазването е по-ниско. Качеството на работа е по-ниска, защото, когато се

вложат едни пари в здраве, те отиват за лечението на пациентите, защото тогава примерно, съвсем елементарен пример. Няма да се избира между най-евтините антибиотици, а ще се избира между тези антибиотици, които ще бъдат най-ефективни, независимо от тяхната цена, върху пациента.

Водещ: Стойчо Кацаров, здравно неосигурените, голям проблем остава. Как ще се отрази този проблем на здравната ни система и през 2013-а?

Стойчо Кацаров : То е голям проблем, защото е непоследователна политиката, която се води, спрямо тия хора и въобще, спрямо хората, които се осигуряват и в основата е това, че като цяло хората са недоволни от услугите, които получават и не са мотивирани да плащат здравни вноски. И аз не съм мотивиран да ги плащам, но ги плащам, защото е задължително и защото все пак оценявам, че е по-добре така, отколкото без това. Това е в основата на нежеланието да се плаща. Една голяма част от тия хора въобще не са в България. Дали трябва да се смята, дали не трябва да се смята, е съвсем друга тема, но не това е най-големият проблем на нашата здравна система. Най-големият проблем на нашата здравна система е, че начинът, по който се финансират медицинските услуги, е изцяло сгрешен. Това е най-големият проблем. Лошите последици са от това. Ще дам кратък пример. Ако на д-р Йорданов му се плаща за всяка извършена дейност, той би бил заинтересован да извърши, колкото се може повече такава дейност. Би бил заинтересован да се усъвършенства, да се квалифицира, за да има повече пациенти и повече пари. Аз, моят интерес като пациент е, той да ме излекува добре. Ако този механизъм на плащане се прилага и той ще бъде удовлетворен и аз като пациент ще бъда удовлетворен. Както виждате, в това, което ви описвам много опростено, няма място нито за бюджети, нито за обеми, нито за такива неща. Има място за прост пазарен механизъм. Моят интерес като болен и неговият интерес като лекар да се срещат.

Водещ: Кои, да кажем, да говорим пак с примери? Кои услуги, кои неща, медицински, ще останат извън това, което плаща касата и звън добрата здравна система през следващата година?

Стойчо Кацаров: Коя дейност здравната каса няма да покрива ли?

Водещ: Или няма да покрива достатъчно или нещо няма да...

Стойчо Кацаров: Единствената дейност, която остана в МЗ е държавният здравен контрол. Аз очаквам следващите години и него да го прехвърлят...

Д-р Юлиан Йорданов: Има национални програми, които са приоритет на държавата. Когато държавата бяга от тази отговорност, тези неща се прехвърлят на НЗОК и ако със същото темпо се върви, действително в един момент ние ще се запитаме какво прави това МЗ.

Водещ: А касата изглежда като да гръмне. Просто ще гръмне тази каса, ако продължават да й се наливат още неща, които тя да поема?

Д-р Юлиан Йорданов: Така, както вървят, аз пак казвам, МЗ ще се изпразни от съдържание. Къде са тези национални програми, зад които трябва да стои държавата? Ние затова категорично сме против ваксинацията. Ваксинацията е национална програма. Няма една държава в Европа, в която тя да се извършва от осигурителните каси. Това е приоритет на държавата. Държавата плаща за това. Самото ваксиниране се извършва от лекарите. Това е друго. Ние говорим за парите за ваксини. Това е национална програма. Друга национална програма е инвитро.

Водещ: Парите за инвитро?

Д-р Юлиан Йорданов: Това е национална програма. Защо държавата бяга от своите функции? Това е страшното. Ние срещу това протестираме и никога няма да се съгласим. Държавата трябва да бъде и да заеме своето място.

Стойчо Кацаров: Проблем с парите на здравната каса няма. Здравната каса може да си изпълни бюджета, може и да не го изпълни. Тя като ги лимитира и бюджетира по този начин, може да направи икономии след края на следващата година. Проблемът е, че тя като направи икономия, тази икономия се превръща в дълг на болницата, от гледна точка на лекаря, а от

гледна точка на пациента се нарича инвалидност и смъртност от лечими заболявания. Там е дефицитът. Не в бюджета на здравната каса. Бюджетът на болницата и в повече ... болни.

Д-р Юлиан Йорданов: Тя затова касата прилага методика, която точно това ще направи. Тя ще лимитира дейността и в един момент ще се окаже, че болницата работи за собствена сметка.

Водещ: Е, това е може би една от най-страшните думи, когато говорим за здравеопазване, лимити, лимити за пациенти, лимити за болници?

Д-р Юлиан Йорданов: Да.

Водещ: Очакват ли се лимити на пациенти?

Д-р Юлиан Йорданов: Как ви звучи в една здравноосигурителна система, където ти си плащаш вноските, трябва да получиш здравна помощ, някой да ти каже не. Ние въвеждаме лимит. Ти този месец ще оперираш 100 хернии. това ти е лимитът. Е, добре, като ти дойде 101-вата херния, какво ще я направиш? Аз не мога да си отговоря. Не, по-точно ще ви отговоря. Лекарите ще си свършат работата, но всичко това ще мине за сметка на лекарите и на болницата. Това се получава.

Водещ: И поредният пациент ще умре от херния, неприет в някоя болница. Лимити, моля ви кажете, лимити ще има ли лимити за пациенти в болниците?

Пенка Георгиева: По тази въпросната методика, когато има тази прогнозна, когато не достигат и се явят повече пациенти, се взима от следващото тримесечие средства, за да бъдат приети тези пациенти. Пациентите горе-долу са ясни колко са. Те са сравнително константен брой.

Водещ: Т.е. няма да има връщани пациенти защото...

Пенка Георгиева: Няма да има връщани пациенти, тъй като ще може да се прави...

Стойчо Кацаров: ... връщат?

Пенка Георгиева: Може да се прави компенсация от следващо тримесечие, а в четвъртото тримесечие, тъй като ще зададете въпроса, ако се нулира какво следва, защото предполагам, че това...

Водещ: Да, да.

Пенка Георгиева: .... Ви притеснявам...

Стойчо Кацаров: Мен не ме притеснява.

Пенка Георгиева: Вас не, но гражданите.

Водещ: Мен ме притеснява.

Пенка Георгиева: Има резерви. 10 % е резервът на касата и вътрешно-компенсаторни замени могат да бъде направена, да бъде компенсирани и четвъртото тримесечие.

Водещ: Това теоретически ли е само или практически изпълнимо?

Д-р Юлиан Йорданов: Теоретически звучи много добре, практически изобщо. Могат да се прехвърлят 5 % само от тримесечие. Нека това да го кажем, първото, което е. Второто, което е, към касата ще бъде създадена една комисия, незнайно от кого, как и защо, която ще преценява,, когато има, защото 70 % от лимита, който има дадено лечебно заведение, ако вече се произпълни, управителят на лечебното заведение трябва да каже на касата, че над 80 %...

Водещ: Боже, Господи! Докато управителят звъне на касата, те, докато се съберат, много хора ще умрат.

Д-р Юлиан Йорданов: Да. Тази комисия, докато реши. ... След това...

Стойчо Кацаров: Да, проблемът е в това. Те ми определят, разбирате ли? Те ми казват своята болница ще оперира 50 хернии, а неговата 60, защото така е решил някой от касата. Някой чиновник е решил, че той ще прави 60, а аз 50. Там е проблемът. Откъде накъде той ще ... Той може да си прави прогноза за месеца. Как? Откъде накъде той ще определя аз като пациент къде да се лекувам, защото той на практика това ми определя с тази методика.

Пенка Георгиева: Това не е вярно. Пациентът, ако живее във Враца и иска да се оперира в София, то тогава парите вървят с него. Т.е. районната каса на Враца...

Стойчо Кацаров: Нали болницата ми е лимитирана. Аз не мога да надхвърля.

Пенка Георгиева: ... има лимит, грубо казано, някаква сума за този пациент за това заболяване. И ако той е дошъл в София, то тогава се изисква между касите и парите се взимат...

Водещ: Ако т той дойде в София в болница, в която вече има лимит...

Стойчо Кацаров: Говорим за съвсем друго нещо. За какво говорим? Вие слагате лимит на брой диагноза., на брой на хернии...

Д-р Юлиан Йорданов: Точно така. При тази методика, лимитът е върху отделната диагноза, върху отделната клинична пътека

Стойчо Кацаров: Това е все едно на радио „Дарик” да му кажат, вие ще излъчите 3 реклами, а пък радио „Веселина” ще излъчва 5 реклами. Не може повече. Същото е.

Пенка Георгиева: Радиото може да излъчва, колкото си иска реклами във времето. Въпросът е, че бюджетът е ограничен.

Водещ: Не пациентите, пациентите...

Пенка Георгиева: Ние сме слаба икономика и трябва да се внимава и да се разпределя този бюджет добре, Така че аз смятам, че...

Водещ: Така е. На теория наистина е така, но няма аргумент, как да обясниш на един здравноосигурен човек, че не може да извърши една операция, която му е...

Пенка Георгиева: Аз моля в следващата година, ако има пациенти, на които е отказано някъде лечение в някоя болница, нека да се обръщат към пациентските организации. Не към мене, към всички. Те са 4 национално...

Д-р Юлиан Йорданов: Аз пак казвам. Лекарите няма...

Водещ: Към медиите всеки ден се обръщат. Всеки ден отразяваме такива случаи.

Пенка Георгиева: Към медиите и всеки един случай ще бъде разглеждан, ако му е отказано лечение, да видим защо.

Д-р Юлиан Йорданов: Така, както слушам, затова нещо ще излезе, че са виновни, съответното лечебно заведение и съответните лекари. Затова е виновна системата. Не са виновни нито болничното заведение, нито лекаря. Когато имаш лимит...

Водещ: Лекарят, който върне пациент, може да каже, ето имам лимит, затова го върнах. Точка.

Д-р Юлиан Йорданов: Когато имаш определена сума, ти трябва да се вместиш в нея, защото, ако я надхвърлиш, това остава за твоя сметка, за сметка на работа и за сметка на пари, които са за самата болница. Това е.

Пенка Георгиева: Можеш да вземеш авансово от следващото тримесечие.

Водещ: Нека сега да видим на финала на този разговор. БЛС, има ли някакъв шанс да промени позицията си, лекарският съюз, относно НРД?

Д-р Юлиан Йорданов: Не, категорично. Мандат се дава само на събор. Съборът беше проведен и трябва да ви кажа, че в интерес на истината, около 90 %, даже над 90 % от делегатите на събора, категорично отказаха да дадат мандат на УС да подпише новия национален рамков договор. В основни линии, причините бяха тези, които дискутирахме сега, така че друго не може да се случи.

Водещ: Твърдите, че имате широка подкрепа на съсловието, на лекарското съсловие за действията, които предприемате?

Д-р Юлиан Йорданов: Точно така. Аз пак ви казвам.

Водещ: Защото зъболекарският съюз например подписа?

Д-р Юлиан Йорданов: Да, така е. Ние по принцип трябва да получим мандат от лекарите. Те отказаха този мандат и то не да бъде на кантар няколко повече за или няколко за против. Почти единодушно лекарите отказаха да ни дадат мандат, което значи, че системата е тотално сбъркана.

Водещ: Какво следва оттук нататък във вашите действия?

Д-р Юлиан Йорданов: Оттук нататък ние ще продължаваме да настояваме за това, да се въведе ред във финансирането. Това, което говорихме, да не се прехвърлят дейности, които държавата трябва да застане зад тях, към касата.

Водещ: Да няма лимити?

Д-р Юлиан Йорданов: Да няма лимити. Да има, поне това, което ние говорихме. Да, трябва да има някаква прогноза. Н може да бъде оставено всичко така, колкото толкова. Ок, трябва а има някаква прогноза, но прогноза, не лимити и разбира се...

Водещ: Така и обещаваме, поехте ангажимент, да проверите къде са парите? Така вече съвсем със закон...

Д-р Юлиан Йорданов: Разбира се.

Водещ: Къде са парите от здраве, които не се харчат за здраве. Пенка Георгиева...

Д-р Юлиан Йорданов: Ние имаме някои...

Водещ: Вие имате ли самочувствието, че защитавате в надзорния съвет на касата, успяхте да защитите правата на пациентите за по-добро?

Пенка Георгиева: Да. Вчера си взехме нашите пари, 10 милиона, за да платим на болниците, надпрогнозната дейност. Аз лично съм удовлетворена, но само дотука. Днес продължавам да си искам останалите 40 милиона от всичките онези, които през годините дължим.

Водещ: Няма да спрете, нали, да искате?

Пенка Георгиева: Не, няма да спра да си ги искам парите. Относно неподписването на националния рамков от лекарския съюз, аз уважавам тяхното решение. Това е тяхно право и не смятам, че трябва да се прави драма от това. НРД не е подписван години наред и нищо не се случвало. От 2006 до 2009, ако не се лъжа, в годините. Също не е подписван, така че няма драми. Не е редно да се настройваме лекари, пациенти, институции едни срещу други.

Водещ: Така се получава, за съжаление.

Пенка Георгиева: Животът продължава.

Водещ: Как продължава животът, да?

Пенка Георгиева: Бюджетът е по-голям 2013, отколкото 2012-а. Тези средства ще бъдат разпределени пак за пациентите, за здравноосигурителни плащания.

Водещ: Бюджетът е по-голям. Въпросът е дали усещаме тези пари наистина да са за здраве, защото се получава много лошо. На пациенти срещу лекари, това е недопустимо в една цивилизована европейска страна.

Пенка Георгиева: Да. Аз затова ви призовавам да не се настройваме едни срещу други.

Водещ: Системата може ли да...

Пенка Георгиева: А това, че БЛС не подписва НРД, това не е драма и не трябва да се политизира. Аз виждам някои желаниа да ни п противопоставят едни срещу други, включително и мене да ме дърпат насам и натам. Няма драма! Уважавам решението им. Тяхно право е. Това е техният протест. Ок, продължаваме напред.

Водещ: Протест срещу системата. Ако една система не е добра, тя трябва да се променя.

Пенка Георгиева: Точно така.

Водещ: Стойчо Кацаров?

Стойчо Кацаров: Да, така е. За да се промени, трябва да се даде тази оценка, че не е добра и да се реагира срещу тази система. Например, лекарският съюз реагира. Каза, няма да участвам във вашата система, защото не съм доволен от вас. Пациентските организации имат инструмент също да реагират. Напускане на надзорния съвет на здравната каса. Няма да участваме, защото не сме съгласни с това, което се прави, а това, което...

Пенка Георгиева: Аз няма да напусна надзорния съвет, в рамките на моя мандат, тъй като съм поела своята отговорност и т това е ваше предложение.

Стойчо Кацаров: Аз знам, че няма да го напуснете. Аз казвам какво трябва да направите. Ако не сте доволни.

Пенка Георгиева: Моята отговорност е да понеса своята отговорност като пациент...

Водещ: Като сте там вътре.

Пенка Георгиева: ... и аз ще остана там до края на мандата си, който изтича на 31-ви декември.

Водещ: И вие, д-р Кацаров, сте представител на пациентска организация?

Стойчо Кацаров: Не. Нашата организация е правозащитна, не е...

Водещ: Правозащитна, да.

Стойчо Кацаров: Не е пациентска, но тя се занимава основно с правата в здравеопазването.

Водещ: Правата, нарушени ли са?

Стойчо Кацаров: Нарушени са. Постоянно се нарушават. Ежедневно се нарушават, включително и правото на живот, защото живи и здрави, не всички са живи и здрави. Доста умряха и умряха, в резултат на лошо изградената здравна система. Аз нямам какво толкова да добавя към нашия разговор, освен да обобщя, че здравната система е лоша. Ясна констатация за всички. Тя е неоспорима. Единственото, което продължава да се спори и аз не знам защо, чия е отговорността. Затова отговорността е, че здравната система се управлява от абсолютно некомпетентни хора и неадекватни на ситуацията.

Водещ: Така да завършим този разговор. Продължаваме следващата тема е за една друга система, която също не е добра и да видим от какви хора ще се управлява. Ще говорим за съдебната система след минути.